

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. a)

Limba și literatura română

Simulare
Varianta 2**Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 de puncte)****Citește următorul fragment:**

În anii copilăriei, la Târgu Mureș, mergeam adesea, împreună cu părinții mei, la o prietenă a lor, profesoară de desen la Liceul de fete „Unirea”. Doamna Eugenia Nicolau locuia pe aceeași stradă cu noi, ceea ce înlesnea frecvența vizitelor reciproce. Era văduvă, liniștită, discretă, delicată și ocupa două camere mobilate în casa doamnelor Deâk, ce mi se păreau bătrâne poate pentru că eu aveam, pe vremea când le-am cunoscut, vreo zece sau doisprezece ani. Poate că tot din cauza asta doamna Nicolau mi-a lăsat amintirea uneia dintre acele femei, parcă din ce în ce mai rar întâlnite, fără frumusețe, fără vârstă, blajine, îngrijite, darnice, îngăduitoare, născute parcă să fie bunici. [...]

Dar nu era deloc așa, și cel ce intra pentru prima oară în casa scundă cu trei ferestre la stradă a doamnelor Deâk avea de ce să rămână surprins. Se pătrundea, prin curte, într-o primă încăpere ce servea în principiu de sufragerie, iar în realitate drept cameră de trecere, pentru că acolo niciodată nu lua masa nimeni. Odaia părea neschimbată din veacul al XIX-lea, când s-ar părea că fusese locuită de oameni cu multă dare de mână, pentru că pe mobila bine lustruită, din lemn de culoarea mierii, se aflau așezate în cea mai perfectă armonie tăvi și ceainice, zaharnițe și potire, toate de argint, iar în vitrină cristale, porțelanuri, tacâmuri, acestea din urmă în cutiile lor dublate cu mătase vișinie, toate de mare preț.

La dreapta, ușile dădeau spre camerele doamnelor Deâk, iar la stânga, către stradă, spre odăile ocupate de doamna Nicolau. Salonașul acesteia era primitiv, mobilat cu o canapea și cu două fotolii joase, în jurul unei măsuțe ovale, și cu o comodă pe care tronau sfeșnice de argint, câteva fotografii în rame vechi de catifea și de bronz, precum și alte obiecte, printre care un măr de piatră așa de bine imitat, încât ori de câte ori îl priveam îmi lăsa gura apă, mie, căruia merele nu-mi spuneau pe atunci mare lucru. Tot acolo, într-un colț al salonașului, își instala doamna Nicolau șevaletul, când picta. Pe pereți, avea câteva pânze lucrate de ea în ulei, printre care un profil de femeie pictat în senina manieră academică și cât se poate de potrivit cu ambianța aceluia interior ce inspira vizitatorului liniște lăuntrică, pace sufletească, odihnindu-i cugetul. Căci tavanele joase, penumbra, luciul suprafețelor totdeauna bine șterse de praf, simetria, bunul gust al lucrurilor de preț ce parcă se vor neatinse invită la calm și la spiritualitate. La moartea ei, doamna Nicolau mi-a dăruit acel portret de femeie pe care îl păstrez la loc de cinste și-l privesc ca altădată, în copilărie, cu plăcere și cu pietate. A rămas unul dintre puținele lucruri admirate de mine cu zeci de ani în urmă care nu și-au pierdut odată cu trecerea timpului puterea de seducție.

Salonașul doamnei Nicolau mirosea uneori, când intram, a vopsele. Mirosul acesta îmi plăcea, pentru că-mi vestea de la ușă că, înainte de sosirea mea acolo, avusese loc o tainică oficiere a creației artistice. Doamna Nicolau pictase între timp ceva, se născuse între timp un tablou din nimic și-l căutam cu emoție. Descopeream îndată, pe șevalet, o pânză pe care era zugrăvit, de pildă, un vas cu albăstrele. Recunoșteam cu uimire vasul, care ședea de obicei pe comodă, precum și colțul mesei ovale, ba chiar și o bucată din fața de masă pe care se afla parcă din întâmplare o carte, da, almanahul *Lumea ilustrată* pe anul în curs, același pe care doamna Nicolau mi-l dăruise, ca de obicei, îndată după apariția lui. Recunoșteam tot ce vedeam pe pânză, și asemănarea dintre obiectele pictate și cele reale îmi producea o senzație de uimire și de fericire necunoscută până atunci. Simțeam nevoia să fac și eu ceva de acest fel, eventual să copiez reproducerile din almanahul *Lumea ilustrată*, și, pentru că doream așa de mult să desenez și să pictez, mi-au fost cumpărate cele necesare și m-am apucat de lucru.

Mircea Berindei, *Paravanul venețian. Portrete și amintiri***A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.**

1. Indică sensul din text al secvenței *cu multă dare de mână*. **6 puncte**
2. Menționează două caracteristici ale salonului doamnei Nicolau, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează domeniul cultural în care se manifestă doamna Nicolau, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care autorul păstrează la loc de cinste portretul dăruit de doamna Nicolau. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură a autorului, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă experiențele de viață influențează sau nu descoperirea unor pasiuni, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Paravanul venețian. Portrete și amintiri* de Mircea Berindei, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Cincizeci de ani, de când încerci, mereu,
Condeiu, gândurile și cerneala,
N-au mai ajuns să-ți curme, fătul meu,
Frica de tine și-ndoiala.

Foile tale scrise, de hârtie,
Se rup și zboară, ca dintr-o livadă
Frunzele smulse-n vijelie,
Fără ca piersicul să și le vadă.

Te temi și-acum de ce te-ai mai temut,
De pagina curată și de rândul,
Și de cuvântul de la început.
Te sperie și litera și gândul.

La fiecă cuvânt o șovăire
Te face să tresari și-ai aștepta.
Parcă trăiești în somn și-n amintire
Și nu știi cine-a scris cu mâna ta.

Tudor Arghezi, *Frunze pierdute*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un text narativ studiat*, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. a)

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Simulare
Varianta 2**Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic**

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I**(50 de puncte)****A. (30 de puncte)**

1. indicarea sensului din text al secvenței date (de exemplu: Sensul secvenței este *foarte bogată, foarte înstărită* etc.) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

2. menționarea oricăror două caracteristici ale salonului doamnei Nicolau (de exemplu: tavane joase, obiecte de interior prețioase și alese cu simț estetic, lipsa luminii puternice etc.) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

3. precizarea domeniului cultural în care se manifestă doamna Nicolau (de exemplu: Doamna Nicolau se manifestă în domeniul artei/pictură.) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text (de exemplu: *profesoară de desen; într-un colț al salonașului, își instala doamna Nicolau șevaletul, când picta* etc.) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

4. explicarea motivului pentru care autorul păstrează la loc de cinste portretul dăruit de doamna Nicolau (de exemplu: Autorul păstrează la loc de cinste portretul dăruit de doamna Nicolau, deoarece îi amintește de perioada copilăriei.): explicare nuanțată – 4 puncte/încercare de explicare – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

5. prezentarea unei trăsături a autorului, așa cum reiese din textul dat: precizarea trăsăturii (de exemplu: sensibilitate, spirit de observație etc.) – 2 puncte; prezentare adecvată și nuanțată – 2 puncte/încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**

– câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**

– formularea unei concluzii pertinente **1 punct**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**

– respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea**(10 puncte)****Conținut – 6 puncte**

- comentarea textului dat, evidențind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice
 - numirea ideii poetice – 2 puncte
 - comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 4 puncte/comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 2 puncte/simpla precizare a unor mijloace artistice – 1 punct

Redactare – 4 puncte

- utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)****Conținut – 18 puncte**

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales **6 puncte**
 - prezentare adecvată și nuanțată – 6 puncte/prezentare ezitantă – 3 puncte/prezentare schematică sau superficială – 1 punct
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate **6 puncte**
 - menționarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 puncte
 - ilustrarea trăsăturii menționate prin două episoade/secvențe comentate – 2 puncte + 2 puncte = 4 puncte; simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare – 1 punct + 1 punct = 2 puncte
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **2 x 3 puncte = 6 puncte**
 - analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru construcția personajului – 3 puncte/analiza fiecărui element, fără justificarea relevanței – 2 puncte/abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
 - relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte
 - relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte
 - schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monoton – 1 punct) **2 puncte**
- ortografia (0 – 1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- punctuația (0 – 1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.